

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS HUISTAAL V2

MEI/JUNIE 2024

PUNTE: 80

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 29 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Lees die volgende instruksies noukeurig deur voordat jy die vraestel beantwoord.
2. Moenie probeer om die hele vraestel deur te lees nie. Raadpleeg die inhoudsopgawe op bladsy 4 en merk die vraagnommers van die letterkundetekste wat jy bestudeer het. Lees daarna die vrae oor die tekste wat jy gedoen het en kies die soort vraag wat jy wil beantwoord.
3. Die vraestel bestaan uit DRIE afdelings:

AFDELING A: Gedigte (30)
AFDELING B: Roman (25)
AFDELING C: Drama (25)
4. Beantwoord VYF vrae in totaal: DRIE in AFDELING A, EEN in AFDELING B en EEN in AFDELING C.

AFDELING A: GEDIGTE
Gesiene gedigte – Beantwoord TWEE vrae.
Ongesiene gedig – Beantwoord die VERPLIGTE vraag.

AFDELING B: ROMAN
Beantwoord EEN vraag.

AFDELING C: DRAMA
Beantwoord EEN vraag.
5. KEUSE VAN VRAE BY AFDELING B (ROMAN) EN AFDELING C (DRAMA)
  - Beantwoord SLEGS die vrae oor die roman en drama wat jy bestudeer het.
  - Beantwoord EEN OPSTELVRAAG en EEN KONTEKSTUELE VRAAG. As jy die opstelvraag in AFDELING B beantwoord, moet jy die kontekstuele vraag in AFDELING C beantwoord. As jy die kontekstuele vraag in AFDELING B beantwoord, moet jy die opstelvraag in AFDELING C beantwoord. Gebruik die kontrolelys op bladsy 5 om jou te help.
6. LENGTE VAN ANTWOORDE
  - Die lengte van die opstel vir die gedig is 250 tot 300 woorde.
  - Die lengte van die opstel vir die roman en drama is 400 tot 450 woorde elk.
  - Die lengte van die antwoorde van die kontekstuele vrae word deur die puntetoekenning van elke vraag bepaal. Beantwoord jou vrae bondig en relevant.
7. Volg die opdragte aan die begin van elke afdeling noukeurig.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

9. Beantwoord ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.
10. Voorgestelde tydsindeling:

AFDELING A: ongeveer 40 minute
AFDELING B: ongeveer 55 minute
AFDELING C: ongeveer 55 minute
11. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

AFDELING A: GEDIGTE			
Voorgeskrewe gedigte: Beantwoord ENIGE TWEE vrae.			
VRAAGNOMMER	VRAAG	PUNTE	BLADSY
1. "Maaltyd"	Opstelvraag	10	6
2. "Briefie aan Madiba"	Kontekstuele vraag	10	7
3. "Tsunami"	Kontekstuele vraag	10	9
4. "dienaar van die nagereg"	Kontekstuele vraag	10	10
EN			
Ongesiene gedig: Verpligtend			
5. "Middestedeling"	Kontekstuele vraag	10	11
AFDELING B: ROMAN			
Beantwoord EEN vraag.*			
6. <i>Onderwêreld</i>	Opstelvraag	25	12
7. <i>Onderwêreld</i>	Kontekstuele vraag	25	12
8. <i>Manaka Plek van die Horings</i>	Opstelvraag	25	15
9. <i>Manaka Plek van die Horings</i>	Kontekstuele vraag	25	15
10. <i>Vatmaar</i>	Opstelvraag	25	18
11. <i>Vatmaar</i>	Kontekstuele vraag	25	18
12. <i>Die kwart-voor-sewe-lilie</i>	Opstelvraag	25	21
13. <i>Die kwart-voor-sewe-lilie</i>	Kontekstuele vraag	25	21
AFDELING C: DRAMA			
Beantwoord EEN vraag.*			
14. <i>Krismis van Map Jacobs</i>	Opstelvraag	25	24
15. <i>Krismis van Map Jacobs</i>	Kontekstuele vraag	25	24
16. <i>Mis</i>	Opstelvraag	25	27
17. <i>Mis</i>	Kontekstuele vraag	25	27

*LET WEL: Beantwoord EEN OPSTELVRAAG en EEN KONTEKSTUELE VRAAG in AFDELING B en AFDELING C onderskeidelik.

KONTROLELYS

Gebruik die kontrolelys hieronder om te kontroleer of jy die korrekte getal vrae beantwoord het.

AFDELING	VRAAG-NOMMER	GETAL VRAE BEANTWOORD	MERK (✓)
A: Gedigte (Voorgeskrewe gedigte)	1–4	2	
A: Gedigte (Ongesiene gedig)	5	1	
B: Roman (Opstel of kontekstueel)	6–13	1	
C: Drama (Opstel of kontekstueel)	14–17	1	
LET WEL: Beantwoord EEN OPSTELVRAAG en EEN KONTEKSTUELE VRAAG in AFDELING B en AFDELING C onderskeidelik.			

AFDELING A: GEDIGTE**VOORGESKREWE GEDIGTE**

Beantwoord ENIGE TWEE vrae.

VRAAG 1: OPSTELVRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord die vraag wat volg.

Maaltyd – PJ Philander

- 1   Ou moeder met haar hoepelrokkie
- 2   en stywe kappie, staan hande gevou
- 3   in die vorm van 'n koperklokkie
- 4   vir smôrens, smiddags en vir nou.

- 5   Die blou bord en die skoon servet,
- 6   die helder bril, die Bybel oop,
- 7   en teen die hoë muur haar groot portret
- 8   hou my aan haar steeds vasgeknoop.

- 9   En op die gladde, blink buffet,
- 10   glimmend in die skerp lig van die lamp,
- 11   skyn sy nou in die seëngebed,
- 12   leef sy nou in die wasige damp.

- 13   Sy was eers goud, heel later silwer,
- 14   nou's sy koper waar sy staan,
- 15   maar met elke lui dan skilfer
- 16   af ... die grasgroenspaan.

[Bron: *Uurglas*, 1955]

In die gedig dra die titel, beeldspraak en stylfigure effektief daartoe by om herinneringe aan die oorlede moeder te laat voortleef.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 250 tot 300 woorde.

[10]

VRAAG 2: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

Briefie aan Madiba – Sandra O'Kelly

- 1 Liewe Madiba, ek skryf dié vir jou.
- 2 Ek weet jy kry briefies soos my een aan jou.
- 3 Ons het nooit ontmoet nie, maar voordat jy groet.
- 4 Wil ek jou iets vra, dis iets wat ek moet.
- 5 Gee my jou boeie, ek wil dit dra.
- 6 Die merke op jou hande, jou vrese jou vrae.
- 7 Ek sal dit oppas, dit altyd bewaar.
- 8 Eendag met liefde aan my kinders oordra.
- 9 Liewe Madiba, jy sal van my hou.
- 10 Ek's lief vir my land en sy mense en sou
- 11 so graag wil kom kuier en net met jou praat.
- 12 Oor ditjies en datjies en goed uit my hart.
- 13 Gee my jou drome, ek wil dit sien.
- 14 Die prys so betaal om ander te dien.
- 15 Ek sal dit koester die wêreld sal weet.
- 16 Jou voorbeeld en liefde sal ons nooit vergeet.
- 17 Gee my jou ambag, ek wil dit leer.
- 18 Hoe 'n leier en koning sy mense kan eer.
- 19 Ek sal dit beoefen, ek sal dit ken.
- 20 Dis teerheid en liefde wat ander kan wen.
- 21 Gee my jou drome, ek wil dit sien.
- 22 Die prys so betaal om ander te dien.
- 23 Ek sal dit koester, die wêreld sal weet.
- 24 Jou voorbeeld en liefde sal ons nooit vergeet.
- 25 Liewe Madiba, ek skryf dié vir jou.
- 26 Ek weet daar's baie briefies soos my een aan jou.
- 27 Ons het nooit ontmoet nie, maar voordat jy groet.
- 28 Wil ek jou iets vra, dis iets wat ek moet.

[Bron: Verse in my inboks, 2017]

- 2.1 Wat word 'n strofe met vier versreëls genoem? (1)
- 2.2 Waarom is die aanspreekvorm in hierdie brief ongewoon? (1)
- 2.3 Waarop dui die woorde "die merke op jou hande" in versreël 6? (1)

- 2.4 Verwys na versreëls 9 tot 16.
- 2.4.1 Benoem die halfrym in versreël 12. (1)
- 2.4.2 In watter opsig is daar 'n ooreenkoms EN 'n verskil tussen die spreker en Madiba? (2)
- 2.5 Haal 'n versreël uit versreëls 17 tot 20 aan wat bewys dat die president nederig was. (1)
- 2.6 Benoem die rymsoort in versreëls 21 tot 24. Evalueer die geslaagdheid van hierdie rymsoort. Motiveer jou antwoord. (2)
- 2.7 Dink jy die eufemisme in versreël 27 word effektief gebruik? Motiveer jou antwoord. (1)
- [10]**

VRAAG 3: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

Tsunami – Kobus de Wet

11 Maart 2011

- 1 toe die aarde se kors in twee skeur
 2 het eoniese kragte die oseaan gelig
 3 en woedend maar dodelik sekuur
 4 het die watermonster met volle mag
 5 op weerlose wesens afgestuur ...
- 6 vergeefs is vervaard geskarrel
 7 om voor die sissende serpent
 8 van verwoesting te ontkom
 9 want duisendtalle het soos oggendmis
 10 in hul geliefde nippon
 11 onder die water en puin
 12 verdwyn
- 13 weke lank het die monster se ingewande
 14 nog van oordadigheid gerammel
 15 toe traag maar tevrede
 16 na die dieptes teruggetrek

[Bron: *Verse in my inboks*, 2017]

- 3.1 Waarna verwys die subtitel EN wat is die funksie daarvan? (2)
- 3.2 Waarom is die gebruik van die woord "skeur" (versreël 1) geslaagd binne die konteks van die gedig? Skryf EEN woord uit versreël 3 neer wat hierdie gedagte versterk. (2)
- 3.3 Skryf TWEE opeenvolgende woorde uit versreël 4 en 5 neer wat 'n kontras met "watermonster" vorm EN dui aan met watter halfrym dié woorde beklemtoon word. (2)
- 3.4 Wat is die funksie van die beletselteken/ellips in versreël 5? (1)
- 3.5 Die tipografiese inkeping in versreël 12 is effektief.
 Stem jy saam met hierdie stelling? Motiveer jou antwoord deur na die inhoud van versreëls 8 tot 12 te verwys. (1)
- 3.6 Die aanvangswoord van versreël 1 en versreël 15 is "toe". Verduidelik die progressie in hierdie herhaling. (1)
- 3.7 Verklaar die afwesigheid van hoofletters binne die konteks van die gedig. (1)

[10]

VRAAG 4: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

dienaar van die nagereg – Patrick Petersen

1   wanneer ek, pie djy pie, dink aan u pa-pappa-pappie
 2   sien ek
 3   u langarm in 'n jas reënerige kakie op 'n groen raleigh
 4   vir presies wees; 'n teen-koue-kakiekomers dik om u
 5   lyf gespan; wasem wat soos spookasem uit u mond hang;
 6   op kantoor besig met die administrasie
 7   van wit mag; en buite brand die blou lig blouer teen
 8   die totale aanslag van links en swartwees; tussen twee tot tien
 9   elf tot sewe vyf tot een en tien tot ses.

10   wanneer ek aan u werk dink pappa-piet
 11   sien ek
 12   'n hart wat vuiste maak; haat wat opgroei en 'n
 13   grootman raak; die maan wat snags u beatstap
 14   tel; die wind altyd weer die wind op wolseley
 15   wat die dood in sy knope opgaar; blink geelkoperknope –
 16   waarin die volksnag lawenis soek; lexingtons
 17   en way side twak; die apostoliese hawe – 'n kloekbaai
 18   wat haar skuitjies bymekaar hou.

19   en eenkant langs die tafel voor die stoof sit slaap
 20   my skaduwee en ek.   wag vir die kedoes medi
 21   husse met lang-lang ore.   wag vir tjoklit en humbugs.
 22   wag vir die dienaar van die nagereg.   wag vir één dag.

[Bron: amandla ngawethu, 1985]

- 4.1   Wie is die spreker in die gedig? (1)
- 4.2   Watter stylfiguur kom in "u langarm in 'n jas" (versreël 3) voor? Verduidelik die figuurlike betekenis van "langarm". (2)
- 4.3   Benoem die beeldspraak in versreël 5 EN sê wat die spreker met dié beeld bedoel. (2)
- 4.4   In watter opsig kan die pa se werk (versreëls 6 tot 8) as ironies beskou word? (1)
- 4.5   Wat, dink jy, is die oorsaak van die "haat wat opgroei" (versreël 12)? (1)
- 4.6   Evalueer die gebruik van die tipografiese wit wat in versreëls 20 tot 22 voorkom. Motiveer jou antwoord. (1)
- 4.7   Dui die funksie van die herhaling in versreëls 20 tot 22 aan EN verduidelik waarna "één dag" verwys. (2)

[10]

EN

VRAAG 5: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

Middestedeling – Adriaan Coetser

- 1   Sondag word stadig wakker en
- 2   begin vroeg baai in die nawinterson.
- 3   Skielik skel 'n alarm fel
- 4   met verkeerslui wat snel na punt L.
- 5   Winkeldeure open en verkondig
- 6   vandag se afslagpryse op karton.
- 7   Nagklubs vee die vorige aand se rinkink
- 8   op die sypaadjie uit:
- 9   vol van buite – van binne leeg.
- 10   Ek soek af in Sewende Laan en hoor luid
- 11   hoe vermoeide selfone sms'e wyd en syd verkondig;
- 12   kruis die park waar Saterdag se baie liters vuil
- 13   die groen verskuil.
- 14   Moeë verkeersligte staar vir my aandag.
- 15   Ek voel die stad begin beweeg.
- 16   Net: op die hoek van Smal- en Breëweg
- 17   staan die ou kerkgebou
- 18   (dood-)stil.

[Bron: Ongepubliseerd]

- 5.1   Noem EEN tegniek wat in versreël 1 en 2 gebruik word om te benadruk dat die stad "stadig" wakker word. (1)
- 5.2   Watter woord in die gedig dui die tyd van die jaar waarin die gebeure plaasvind, aan? (1)
- 5.3   Versreël 1 en 2 vorm 'n kontras met versreël 3 en 4.
Stem jy saam? Motiveer jou antwoord. (1)
- 5.4   Verduidelik die letterlike EN die figuurlike betekenis van versreël 9. (2)
- 5.5   Verwys na versreël 12 en 13.
Lewer kommentaar op die gebruik van "liters" binne teksverband. (1)
- 5.6   Benoem die beeldspraak in versreël 14 EN verduidelik waarom hierdie beeldspraak geslaagd is. (2)
- 5.7   Hoe sluit die verwysing dat die kerkgebou "op die hoek van Smal- en Breëweg" geleë is by die boodskap van die gedig aan? (1)
- 5.8   Wat bedoel die spreker met die slotreël van die gedig? (1)

[10]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: ROMAN

Beantwoord in hierdie afdeling SLEGS EEN vraag oor die roman wat jy bestudeer het.

ONDERWÊRELD – Fanie Viljoen

Beantwoord ÓF VRAAG 6 (opstelvraag) ÓF VRAAG 7 (kontekstuele vraag).

VRAAG 6: ONDERWÊRELD – OPSTELVRAAG

In Greg Owen se matriekjaar veroorsaak sy pa en Eckardt spanning by hom.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde.

[25]**VRAAG 7: ONDERWÊRELD – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

TEKS A

As dit nie was dat my pa my so gedruk het nie, het ek ook nie 'n duiwel omgee vir skoolwerk nie. Maar ek doen dit om hom van my rug af te hou. Nee, seker nie net daarvoor nie. Ek doen dit omdat – ag, los dit liewer.

Eckardt is anders. Hy lees omdat hy wil. Hóéveel boeke al hierdie paar maande dat ek hom ken. Die boeke staan netjies gerangskik op sy boekrak. Dalk alfabeties ook, as jy nader gaan kyk. 5

Skielik vang my oog een van die boeke: *Depression*.

Nou vir wat sal hy só iets wil lees? Het hy 'n probleem? Ek probeer terugdink aan die baie kere dat ons saam was. Die onderwerp het nooit opgekom nie. Oukei, hy is nie juis 'n party animal nie. Altyd stil, op sy plek, half eenkant. Maar genoeg deel van die groep om nie soos 'n seer vinger uit te staan nie. Dis seker wat jy moet doen as jou ouers jou in jou finale skooljaar in 'n nuwe skool kom smyt. Die laaste ding wat jy wil doen, is uitstaan, anders wees. Dit kan nag word vir jou. 10

Skielik oorval 'n skuldgevoel my. Ek was amper die ou wat dinge swaar gemaak het vir hom. Bloot omdat hy nuut was hier by Lawson. 15

Maar dit het verander. Ek het gesien hy is eintlik 'n cool ou. Of liewer, dit was meer as dit. Ek het iets anders in hom gesien.

7.1 Waar bevind Greg hom EN wat probeer hy spesifiek dáár doen? (2)

7.2 "Ek doen dit omdat – ag, los dit liewer." (Reël 3)

7.2.1 Dink jy Greg se pa het op hierdie tydstip rede om Greg te druk om harder te werk? Motiveer jou antwoord. (1)

7.2.2 Greg wil die werklike rede waarom hy sy skoolwerk doen, nie hardop sê nie. Wat is hierdie rede? (1)

- 7.3 Die optrede van Greg se ma en pa teenoor hom ten opsigte van sy akademie verskil.
- 7.3.1 Hoe verskil hulle optredes? (1)
- 7.3.2 Watter verskillende verwagtinge het hulle onderskeidelik van Greg? (2)
- 7.4 Hoe het dit gebeur dat Greg en Eckardt ontmoet het? (1)
- 7.5 Watter positiewe EN negatiewe rol het Eckardt se omvattende boekekennis in Greg se lewe gespeel? (2)
- 7.6 Haal 'n frase uit TEKS A aan wat daarop dui dat Eckardt 'n buitestander is. (1)
- 7.7 Verwys na reël 14 en 15.
- Wat was die rede waarom Greg die lewe vir Eckardt moeilik wou maak EN hoe het hy dit probeer doen? Noem EEN rede waarom Greg nie met sy planne voortgegaan het nie. (3)

EN

TEKS B

'n Sukses? Is dit nog enigsins moontlik? Kan ek weer in die mindset kom waarmee ek die jaar begin het? Ek weet nie hoekom nie, maar selfs al voel ek en my pa soos vreemdelinge vir mekaar, is daar iets in my wat nog smeek vir my pa se aanvaarding. Iets wat hom nog tevrede wil stel. Maar dan is daar ook die ander deel van my wat wonder of enigiets wat ek doen, goed genoeg gaan wees vir hom. Sal daar ná alles 5 nog meer verwagtinge wees waaraan ek nie sal kan voldoen nie?

Moet ek sy liefde en aanvaarding koop met my prestasies?

Sal ek John se skoene kan vol staan?

Die besluit is 'n tawwe een, maar dit is een waarby ek gaan hou. Ek gaan weer probeer. 'n Nuwe begin maak. Vir John. Vir my ma. En, ja, ook vir my pa. 10

Hierdie tyd van die oggend is al Clarens se galerye en ander winkels nog toe. Net by die gastehuse is daar lewe. Motors staan in die strate. Sommige van die bome wat in die somer so groen staan en skaduwees gooi, is nou kaal, maar Clarens het 'n sjarme wat min klein dorpie het. Dis 'n plek wat 'n mens tevrede laat voel met jouself. En dis seker waarna almal van ons soek, uiteindelik. 15

Ek staan voor die Addy Hoyle Fine Art galery en kyk na binne deur die blokkiesvensters.

Die stem kom onverwags: "Terwyl Zeus, die heerser van Olimpus, slapend gevou lê in Hipnos se vlerke, strand sy seun, Herakles, se skip vandag weer op Kos."

- 7.8 Waarom bevind Greg hom in Clarens? (1)
- 7.9 Noem die soort verteller wat in reëls 1 tot 8 voorkom. Lewer kommentaar op die effektiwiteit van hierdie tipe verteller in hierdie reëls, asook op die retoriese middel wat die verteller in hierdie reëls gebruik. (3)

- 7.10 Greg voel hy en sy pa is vreemdelinge vir mekaar. Waarom is dit ironies as jy sy pa se beroep in ag neem? (1)
- 7.11 In watter opsig toon Greg se besluit in reël 9 en 10 groei in sy karakter? (1)
- 7.12 Dink jy Greg sal by sy "tawwe" besluit kan hou? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. (2)
- 7.13 Verwys na reëls 14 tot 17 van TEKS A en reël 18 en 19 van TEKS B.
- 7.13.1 Wanneer het Eckardt gewoonlik die woorde van TEKS B gebruik EN waarom gebruik hy dit hier? (2)
- 7.13.2 In watter opsig verander die gevoel wat Greg in TEKS A teenoor Eckardt openbaar ná hulle ontmoeting in TEKS B? (1)
- [25]**

MANAKA PLEK VAN DIE HORINGS – Pieter Pieterse

Beantwoord ÓF VRAAG 8 (opstelvraag) ÓF VRAAG 9 (kontekstuele vraag).

VRAAG 8: MANAKA PLEK VAN DIE HORINGS – OPSTELVRAAG

Kultuurverskille skep spanning by Baas en Griesel onderskeidelik.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde.

[25]**VRAAG 9: MANAKA PLEK VAN DIE HORINGS – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

TEKS C

Hulle is op pad van Ngweze af terug na Manaka toe. Griesel is nie by hulle nie. Hy het siek geword, sê Nanna. Hy is in die hospitaal. Dit is malaria. Hy is baie moedeloos. Sy het oom Scholtzie gebel om vir hom te sê. Hy sê hy kom so gou moontlik. Daar is ook goed wat hy vir hulle moet bring.

Ouma Essie klim nie uit die Datsun om hulle te groet nie. Sy voel nie lekker nie. 5
"Dit is my kop," sê sy.

Grace sê nie vir hulle die dekgras en die hoop balke en al Nanna-hulle se besittings het uitgebrand nie. Sy sê net die boot is weg.

Ouma Essie kyk na Baas. Haar oë huil. Sy gee vir hom 'n brief wat in Mubuyu se possak was. Hy gaan eenkant toe om dit te lees. Dit is van Baas Dennis, sy neef in die 10
Houtboschberg. Die reisagente is mal oor die idee van 'n toerboot op die Zambezi, skryf hy. Hulle beplan wêreldwye bemarking. *Wanneer kom jy dan weer 'n skoot kuier?* sluit neef Baas die brief af.

Baas loop teen die rant uit en gaan sit op 'n klip.

"Ons moenie dat Nanna en my ouma alleen op Manaka aankom nie," sê Grace 15
langs hom.

Hy antwoord nie.

"Ek kan saam met hulle ry as jy en meneer Johnnie eers verder wil soek na die boot. Ek moet by my ouma wees wanneer sy sien wat daar by die kerk gebeur het."

9.1 Waarom het Nanna en Griesel du Pisani na Manaka gekom? (1)

9.2 Verwys na reël 7 en 8.

9.2.1 Waarom, dink jy, sou hierdie nuus vir ouma Essie, meer as enige 1
ander karakter, ontstel? (1)

9.2.2 Baas se boot wat wegspoel, is vir hom 'n groot verlies.

Watter moontlike lewensles kan Baas as hoofkarakter uit hierdie 1
ontstellende gebeurtenis leer? (1)

9.2.3 Kan jy met Baas se verlies simpatiseer? Motiveer jou antwoord. (1)

- 9.3 "Ouma Essie kyk na Baas. Haar oë huil." (Reël 9)
- 9.3.1 Behalwe vir ouma Essie, watter ander karakter huil ook oor Baas? (1)
- 9.3.2 Verduidelik waarom ouma Essie hartseer is wanneer sy die brief aan Baas oorhandig. (1)
- 9.4 "Ek moet by my ouma wees wanneer sy sien wat daar by die kerk gebeur het." (Reël 19)
- 9.4.1 Wie is verantwoordelik vir die brandstigting op Manaka? (1)
- 9.4.2 Uit watter gebeurtenis kan ons aflei dat hierdie karakter aan sy einde gekom het? (1)
- 9.4.3 Ouma Essie en die brandstigter beeld onderskeidelik die stryd tussen goed en kwaad uit. (2)
- Verduidelik hierdie stelling met toepaslike bewyse.

EN**TEKS D**

Waar hy Briekwa begrawe het, gaan sit hy op die skuins stam van die kameeldoring. Die klanke van Nanna se kitaar dryf na hom toe aan. Wie weet of jy nie met die oog op 'n tyd soos hierdie Manaka toe gestuur is nie? het ouma Essie gesê.

Is dit dalk ook hoe die familiekwaaal werk waarvan Whitey gepraat het? En hoe 'n kampvuur in die nag werk, bo, langs die Zambezi op die Angolagrens waar Manuel met 'n bekertjie droë boontjies sit en wag vir iemand om sy siek kind gesond te maak? 5

Baas was en gaan terug om vuur te maak.

Hulle eet toebroodjies en drink die wyn wat Nanna saamgebring het. Sy gaan rondawel toe. Hy bly by die vuur. Later gaan lê hy op sy slaapsak by die vleisboom. Die honde krul hulle op. Hy slaap nie. 10

Laatnag kom Nanna na hom toe. In die maanlig sien hy sy het 'n kartondoos onder haar arm.

"Ek het vir jou 'n geskenk gebring." Sy hou die present met al twee hande na hom toe uit.

Baas sit regop en maak dit oop. Dit is 'n vleismeul met 'n worsstopper daarby. 15

"Gee jy om dat ek by jou kom lê?" vra sy. "Net 'n rukkjie."

"Dankie vir die geskenk," sê Baas. Hy laat haar teen sy bors huil. Haar hand is in sy baard.

"Vroeër het dit vir my gevoel of jy my broer kon gewees het. Maar ek het na jou verlang verlede nag daar in Ngweze. Dit was nie soos verlang na 'n broer nie." 20

- 9.5 Verwys na reël 1 en 2.
- 9.5.1 Wat het Briekwa se dood veroorsaak? (1)
- 9.5.2 Dink jy dat die honde ook as "karakters" in hierdie verhaal beskou kan word? Motiveer jou antwoord. (1)

- 9.6 In reël 2 en 3 herhaal Baas ouma Essie se woorde van vroeër.
Hoe sluit hierdie woorde by die tema van godsdienstigheid aan? (1)
- 9.7 "Nanna se kitaar dryf na hom toe aan." (Reël 2)
- 9.7.1 Watter stemming skep die verwysing na die kitaarklanke? (1)
- 9.7.2 Hoe sluit die keuses van liedjies by die twyfel wat Baas in sy godsdiens ervaar, aan? (1)
- 9.7.3 Aanvanklik is dit slegs Nanna wat die liedjies sing. Watter ander karakter sou later hierdie rol by Nanna oorneem? (1)
- 9.7.4 Watter herinneringe word telkens met die sing van liedjies deur die verloop van die verhaal, opgeroep? (1)
- 9.8 Ouma Essie het geglo dat Baas na Manaka gestuur is om die mense te help.
Noem enige TWEE geleenthede waartydens Baas hulpvaardig optree. (2)
- 9.9 Verduidelik die verband tussen Baas se hulpvaardigheid en Whitey se woorde in reël 4. (1)
- 9.10 "Gee jy om dat ek by jou kom lê?" (Reël 16)
- 9.10.1 Waarom kan Nanna se optrede hier as ironies beskou word? (1)
- 9.10.2 Dink jy mense kan Nanna daarvan beskuldig dat sy nie eg in haar godsdiens is nie op grond van hierdie toenadering in reël 17? Motiveer jou antwoord. (1)
- 9.11 Nanna en Griesel leef hulle "roeping" op Manaka verskillend uit. Noem TWEE verskille. (2)
- 9.12 Lees weer reël 14 in TEKS C en reëls 1 tot 4 in TEKS D.
Baas se gemoed verskil in TEKS D van dié in TEKS C.
Stem jy saam met hierdie stelling? Verduidelik jou antwoord. (1)
- [25]**

VATMAAR – AHM Scholtz

Beantwoord ÓF VRAAG 10 (opstelvraag) ÓF VRAAG 11 (kontekstuele vraag).

VRAAG 10: VATMAAR – OPSTELVRAAG

Sowel Oom Chai as Tant Wonnies laat hulle nie deur spanningsvolle gebeurtenisse onderkry nie.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde.

[25]**VRAAG 11: VATMAAR – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

TEKS E

Suzan kon nie glo wat sy sien nie. Dit het gelyk of sy haar suster aan iemand anders afgegee het. Sy kon die twee se gejaagde asem hoor soos hulle na lug soek om die vlam van hulle liefde te voed. So saam het die twee die atmosfeer in die vervalde stoorkamer heeltemal verander.

Suzan het weggekyk toe die jong man vir Kaaitjie soen en gewonder wat haar ma sal sê. 5

Uiteindelik het hy oor Kaaitjie se skouer gekyk en gesê: Dié is seker Suzan.

Hulle het hulle arms laat sak en hy het haar sy hand gegee. Vat jou Ouboot se hand, Suzan. Ek is mos die oudste, nè, Kaaitjie?

Ja, my liefing, het sy gesê en haar hand voor haar mond gesit asof sy die woorde wou terugdruk. 10

Ek het vir ons 'n bottel gemmerbier en 'n vetkoek gebring. En 'n glas ook, want 'n mens drink nie gemmerbier uit 'n beker nie.

Hy het die bottel oopgemaak en daarvan in die glas gegooi. Hy het dit vir Suzan gegee en gesê: Gaste eerste, my skoonsuster. 15

Toe gaan hy tussen die twee meisies sit en sê: Woe, maar ek is moeg. Hoe voel julle twee?

Hulle het altwee 'n kort laggie gegee.

Nou sê vir my wat laat jou hier uitslaan, Suzan?

Toe vertel Kaaitjie die storie oor wat haar suster haar vertel het, sonder om woorde weg te vat of by te sit. 20

Ek kan dit nie glo nie, ek kan dit nie glo nie, het hy aanmekaar gesê.

11.1 Wat is die jong man in TEKS E se beroep? (1)

11.2 Verwys na reëls 1 tot 4.

Dink jy Suzan se reaksie oor die gebeure wat voor haar afgespeel het, is geregverdig? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. (2)

11.3 Is dit funksioneel dat daar in reël 5 slegs na "die jong man" verwys word? Motiveer jou antwoord met EEN rede. (1)

- 11.4 Wat kan ons aflei uit die feit dat die jong man Suzan se naam ken, al het hy haar nog nie ontmoet nie? (1)
- 11.5 Suzan het uitstaande eienskappe gehad wat sy tot voordeel van haar eie asook haar ma se lewensomstandighede kon gebruik.
Noem DRIE eienskappe van Suzan wat hierdie stelling motiveer. (3)
- 11.6 Sou 'n mens uit reël 10 en 11 kon aflei dat Kaaitjie haar skaam vir die jong man wat by haar is EN watter ooreenstemmende karaktereienskap vind ons by die drie jong mense? (2)
- 11.7 Verwys na reëls 12 tot 17.
- 11.7.1 Die jong man skink die gemmerbier in 'n glas. Wat word hiermee geïmpliseer? (1)
- 11.7.2 Op watter manier is die jong man se handeling in reël 16 'n vooruitwysing na die afloop van die roman? Motiveer jou antwoord. (1)
- 11.8 Wat is die storie wat Suzan aan Kaaitjie vertel het EN wat, dink jy, was vir Suzan die ontstellendste deel van die storie? Waarom reageer die jong man in reël 22 deur die woorde "Ek kan dit nie glo nie, ek kan dit nie glo nie," te herhaal? (3)

EN**TEKS F**

Ja, Mineer, my Ma-Ma sê ons moet dankbaar wees vir die bietjie want as die baie eendag kom, sal ons weet om dit te waardeer.

Ek wil graag vir jou kom kuier. Ek belowe jou, Kaaitjie, ek sal my gedra.

Ek moet eers my miesies vra, het sy gesê. Maar by haarself het sy gedink dit sal wel goed wees want sy het die miesies eenkeer hoor sê: Ek hoop sy kry gou 'n vryer sodat hy (sy het haar man bedoel) sy oë van haar kan afhou. Sy wat Kaaitjie is het nie daaroor gelag nie en met trane wat in haar oë gebrand het gewonder: Wat dink hulle dan van my? 5

Ek sal myself ook gedra, Mineer, het sy geantwoord.

Dit was toe dat Mevrouw Bosman by die kombuisdeur uitgekom en geskree het: Bring die kinders en kom was hulle! 10

Vra haar sommer nou! het Kenneth gesê.

Dit was vir hom soos 'n ewigheid voor sy by die agterdeur uitgekom, haar hande in die lug gegooi en geroep het: Ja! Toe is sy weer binnetoe.

Na nog 'n ewigheid het sy weer uitgekom. Hy het vir homself gesê tot haar manier van loop en die swaai van haar lyf is so natuurlik soos dié van 'n jong leeuwyfie. 15

Hulle het staan en praat, sy met haar een hand op sy bicycle se stuur terwyl sy lag en hom reguit in die oë kyk. Sy het hom nog altyd Mineer genoem en na sy skoene en klere gekyk en gepraat van Mineer se bicycle.

- 11.9 Wat is die "bietjie" waarna Kaaitjie in reël 1 verwys EN dink jy sy sal ooit die kans hê om meer te kry? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. (3)
- 11.10 Kenneth en Kaaitjie het uiteenlopende ervarings ten opsigte van hul grootwordjare en beroepe.
- Gee TWEE verskille in hul ervaring van hul grootwordjare en TWEE verskille in ervaring van hul beroepe onderskeidelik. (4)
- 11.11 Verwys na reël 12 en 13 van TEKS E en reël 3 van TEKS F.
- Watter DRIE morele waardes word deur Kenneth in hierdie reëls van die twee tekste oorgedra? (3)
- [25]**

DIE KWART-VOOR-SEWE-LELIE – Eleanor Baker

Beantwoord ÓF VRAAG 12 (opstelvraag) ÓF VRAAG 13 (kontekstuele vraag).

VRAAG 12: DIE KWART-VOOR-SEWE-LELIE – OPSTELVRAAG

Iris het onrealistiese verwagtings van die Engel.

Bespreek in 'n opstel van 400 tot 450 woorde hoe dié onrealistiese verwagtings tot spanning in Iris se lewe lei.

[25]**VRAAG 13: DIE KWART-VOOR-SEWE-LELIE – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

TEKS G

"Ug," het Kara gesê. "Ek beter solank begin uitkyk vir 'n surrogaatma. Niemand gaan dit ooit aan my doen nie!"

Ma het haar hand gelig. "Dit klink erger as wat dit is, darling. Ek is drie keer daar deur en het dit oorleef."

"Ma was seker nie so gesteld op persoonlike waardigheid soos ek nie," het Kara 5 gesê. Die hoek van haar mond het stywe, afkeurende plooitjies gemaak.

"Laat ek verder vertel," het Elsa hulle vermaan. Sy het regop gesit teen hooggestapelde kussings en haar rooi hare was blinker as ooit vantevore. Ek het gewonder of dit met hormone te doen het en of sy bloot oordryf het toe sy die geboorte self beskryf het. In bioskoopprente het die vrou altyd rondgekrul op die bed en haar 10 hare was 'n gemors; natgeswete stringe teen haar kopvel. Tensy 'n middernagtlike haarkapper Elsa se kop gewas en gekam het, lieg iemand. Maar ek het nietemin 'n aantekening gemaak van die glansende prag van haar hare sodat ek dit op Greta kon toepas wanneer die regte oomblik aanbreek.

"Dis grusaam," het Kara gesê toe die vertelling eindelijk verby was. "Ek verbaas my 15 dat jy jouself sover kon bring om daaroor te praat."

"Dit was die moeite werd," het Elsa gesê en afgekyk na die bondeltjie wat langs haar in 'n bedjie op wiele gelê het. Hy was aan die slaap, maar vir my het hy kwaad gelyk, asof hy sy tante Kara se opmerking onderskryf.

"Besef jy ons is nou tantes?" het ek vir Kara gevra. 20

13.1 Kara het opgesien teen haar swangerskap.

13.1.1 Watter loopbaan, wat aansluit by haar standpunt in reël 1 en 2, het Kara aanvanklik in gedagte? (1)

13.1.2 Het Kara hierdie standpunt deur die loop van die roman gehandhaaf? Verduidelik jou antwoord. (1)

13.2 In watter opsig word die Kara-karakter in die roman benut om die ironie in die heersende politieke situasie van die roman uit te lig? (1)

- 13.3 "Laat ek verder vertel," het Elsa hulle vermaan. (Reël 7)
- 13.3.1 Watter karaktertrek van Elsa kom hier na vore? (1)
- 13.3.2 Watter effek het hierdie karaktertrek op Iris? Watter feit oor Iris se eie geboorte het dieselfde uitwerking op Iris? (2)
- 13.4 Verwys na reëls 10 tot 14.
- 13.4.1 Watter tipe verteller tree hier op EN watter voordeel hou dié tipe verteller in hierdie reëls in? (2)
- 13.4.2 In die roman word stereotipes afgebreek. Verduidelik hoe reëls 10 tot 12 hierdie stelling ondersteun. Gee EEN ander voorbeeld waar Elsa teen alle verwagting in optree. (2)
- 13.5 Waar pas Greta by die intrige in? Dink jy dat Greta se verhaal 'n invloed op Iris se lewe gehad het? Motiveer jou antwoord. (2)

EN**TEKS H**

Omdat Pa weg is met die gereedskap moes ons nuwes aanskaf en aan die begin het dit baie gebeur dat ons 'n loodgieter of elektrisiën moes laat kom om ons hopelose brouels te kom beredder. Maar mettertyd het ons geleer. Het ek geleer. Ma het nooit verder gevorder as 'n belangstellende en onderskragende bystander nie. Sy het vir my skroewe vasgehou, drade uit Polder se bek getrek en kommentaar gelewer oor die 5 mooi kleure wat die koperdraad bedek. Sy het veral gehou van die groen en geel gestreepte een.

"Het Ma die Engel self gesien?" het ek aangedring.

"Nee, maar ek het geweet hy is by ons."

"Dan was julle seker baie gelukkig gewees? Hy moet 'n vreedsame aura versprei 10 het."

"Wat het van Peter geword?" het sy skielik gevra en die buis silikoongom na my uitgehou sodat ek die lekkende rubberpyp kan smeer.

Ek wou nie oor Peter praat nie. "Vertel my meer van die Engel."

Maar sy het 'n ander rigting ingeslaan. "Dis deesdae net Frederik voor en Frederik 15 agter. Ek het van Peter gehou."

"Hy's nog in Amerika."

"Is hy nie al afgestudeer nie?"

"Ek weet nie." Ek het nog van tyd tot tyd poskaarte van Peter gekry, maar die soort goed wat hy daarop geskryf het, was nie vertelbaar nie, om die waarheid te sê, ek het 20 my verwonder dat die poswese die kaarte deurgelaat het. Miskien was hy te kripties en het net ek verstaan wat hy eintlik wou sê. In die laaste twee het hy weer begin aandring dat ek moet kom kuier.

"Waarom gaan kuier jy nie vir hom nie?"

- 13.6 Waar is Iris se pa heen? (Reël 1) (1)

- 13.7 Iris is hier besig om 'n wasmasjien vir haar ma te herstel.
By watter betekenis van haar naam sluit hierdie handeling aan? (1)
- 13.8 Verwys na reëls 8 tot 11.
- 13.8.1 Watter invloed het die ouma se vertelling oor die Engel aanvanklik op Iris? (1)
- 13.8.2 As die Engel se betrokkenheid in Iris se lewe in gedagte gehou word, is dit gepas as Iris hier sê dat die Engel " 'n vreedsame aura versprei het"? Motiveer jou antwoord. (1)
- 13.9 In reël 15 kom Frederik ter sprake.
- 13.9.1 Waarom kan die ma se opmerking oor Frederik hier as ironies beskou word? (1)
- 13.9.2 Frederik speel 'n rol in Iris se uiteindelijke besluit om Amerika toe te gaan. Stem jy saam? Motiveer jou antwoord. (1)
- 13.10 Noem TWEE gebeurtenisse in Amerika wat Iris laat dink dat sy haar blomtyd kan beleef. Sou jy sê dat Iris se besoek aan Amerika 'n antiklimaks was? Motiveer jou standpunt. (3)
- 13.11 Iris het haar ma se vraag in reël 24 later as "een van haar heldersiene oomblikke" beskryf.
By watter organisasie, wat skakel met hierdie opmerking, het Iris se ma later aangesluit? Wat was Peter se reaksie hierop? (2)
- 13.12 Herlees reëls 12 tot 14 van TEKS G en reëls 1 tot 3 van TEKS H.
Noem TWEE teenstrydige karaktereienskappe van Iris, soos onderskeidelik blyk uit hierdie twee gedeeltes. (2)
- [25]**

TOTAAL AFDELING B: 25

- 15.1 Vir wie vra Map net voor dié toneel om verskoning? (1)
- 15.2 Verwys na reël 5.
Vir watter TWEE uitkomstige bid Map vir sy toekoms? (2)
- 15.3 Verwys na reël 8 en 9.
15.3.1 Na watter maand verwys "annermaand"? (1)
15.3.2 Hoe skakel jou antwoord op VRAAG 15.3.1 met die titel van die drama? Noem TWEE verbande. (2)
- 15.4 Dink jy dit is geregverdig dat Map nie die volle duur van sy vonnis uitgedien het nie? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. (2)
- 15.5 Waarom is die neweteks in reël 14 effektief? Gee TWEE redes. (2)
- 15.6 Verwys na reël 25 en 26.
Hoekom is hierdie woorde van Map ironies? Noem DRIE werklikhede wat die ironie bewys. (4)

EN

TEKS J

MIRIAM:	Good Afternoon ... (<i>'n "Sing-song"-manier van praat.</i>) Afternoon, mister Paulsen ... afternoon, mister Delcarme ... afternoon, mister Louw ... afternoon, mister Arries ... afternoon, mister La Vita ... afternoon, mister Oliphant ... afternoon ... O, is 'it ammal? (<i>Sy lag plesierig.</i>) Ek kom om julle measurements te niem, vir julle choir suits, vir Krismis ... 5
ALMAL:	(<i>groet</i>): Haai, Miriam! ... Miriam ...
BÊREND:	Ons is 'n bánd, hoor, Miriam, nie 'n choir nie! 'Cause ons almal sing vals! (<i>Lag.</i>)
MIRIAM:	O ... 10
FREDDY:	Miriam, my meisie, ek hoor jy sê O-li-fant ... (<i>Knik Bêrend se kant toe.</i>) Maar dis g'n plain O-li-fant nie, jong, dis Oliphant, op Ingils like ...
BÊREND:	Lyster jy nie na hom nie, Miriam! <i>Miriam lag skaam.</i> 15
FREDDY:	Speel maar, Bêrend ... Gie weer die noot!
MIRIAM:	Oompie Paulsen, Boeta Issie het gesê ek moet die band se measurements kom vat, vir julle suits ...
OOMPIE PAULSEN:	'Is so ... Jy kan maar aangaan, Miriam ... 'is al weer dié tyd vannie jaar, ja, en hulle ken nog nie eers al die march'e nie! 20 Laat staan nog al die note!
DANNY:	Die march'e! Hel, Oompie Paulsen, ons is mos nie in die army nie!

BOYTJIE:	Oompie klink kompleet of ons freedom fighters is, ek mien terrorists! Die march'e! (Lag.)	25
OOMPIE PAULSEN:	Nei, maar, Miriampie, is reg, vir die measurements ...	
MIRIAM:	Somaar hierso bytekant?	
OOMPIE PAULSEN:	'Is so ... Lyster ammal, Miriam het gekom, Miriam van Boeta Issie, om onse measurements te niem, vir onse klere ...	
MIRIAM:	Ek sil nie te lank wees nie ...	30

- 15.7 Wat is die naam van die Krismisorkes? (1)
- 15.8 Herlees reëls 5 tot 10.
Lewer kommentaar oor die gebruik van die verskeie beletseltekens. (2)
- 15.9 Verwys na reël 5 en reël 19.
Van watter belang is Oompie Paulsen se antwoord op Miriam se vraag vir die verloop van die drama? (1)
- 15.10 Herlees reëls 17 tot 21.
Watter rol vertolk Oompie Paulsen in die Krismisorkes EN watter TWEE karaktereienskappe kan uit sy optrede afgelei word? (3)
- 15.11 Watter sosiaal-politiese agtergrond word deur "freedom fighters" (reël 24) opgeroep? Watter karakter probeer die townshipmense oortuig om polities betrokke te raak? (2)
- 15.12 Verwys na reël 7 en 8 van TEKS I en reël 17 en 18 van TEKS J.
Noem die TWEE verskillende stemmings in die onderskeie tekste. (2)
- [25]**

MIS – Reza de Wet

Beantwoord ÓF VRAAG 16 (opstelvraag) ÓF VRAAG 17 (kontekstuele vraag).

VRAAG 16: MIS – OPSTELVRAAG

Bespreek in 'n opstel van 400 tot 450 woorde hoe die tema van bevryding op Miem en Gertie onderskeidelik van toepassing is ná die koms van Konstabel.

[25]**VRAAG 17: MIS – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

TEKS K

	<i>Die KONSTABEL glimlag en haal sy skouers op.</i>	
GERTIE:	Dan vry u maar so in die bondel?	
KONSTABEL:	Ja, Juffrou. 'n Mens sou seker so kan sê. <i>Stilte.</i>	
GERTIE:	Dit lyk my u is maar versigtig. En dis goed so.	5
KONSTABEL:	U weet mos wat hulle sê van trou?	
GERTIE:	<i>(koketterige laggie)</i> U bedoel van trou en perdekoop?	
KONSTABEL:	Juis.	
MIEM:	<i>(in die gang)</i> So ja, dit voel somer beter. <i>GERTIE giggel.</i>	10
MIEM:	<i>(in die deur)</i> Gertie, en wat is so snaaks?	
GERTIE:	<i>(skaam)</i> Aag, dis somer niks. <i>MEISIE gaan na die venster en loer uit.</i>	
KONSTABEL:	Ons het gepraat oor hartsake. <i>(Galant)</i> Ek en die juffrou het gevind ons is albei ewe versigtig ... en kieskeurig.	15
MIEM:	Werklik? U bedoel ... u is ook nie getroud nie?	
KONSTABEL:	Nee, ek is nie.	
MIEM:	<i>(nadenkend)</i> Werklik? <i>(Sien vir MEISIE by die venster)</i> Kom weg daar by die venster! <i>(Vriendelik)</i> Het u al iets te ete gehad, Konstabel?	
KONSTABEL:	Ja, dankie, Mevrou. Ek het.	20
MIEM:	Dit is werklik jammer. Meisie kook die heerlikste kos, weet u? Sy maak die beste bredie in die distrik en bak die ligste koeke. Om nie eers te praat van lamsboud en terte nie. As u later honger word, sal sy tog te gretig wees om vir u iets te maak. Niks is vir haar te veel moeite nie, dit is mos so, nè, Meisie?	25
MEISIE:	<i>(onwillig)</i> Ja, Ma.	
KONSTABEL:	Voel u darem beter, Mevrou?	
MIEM:	Ja, dankie. My borstrok was net 'n bietjie styf. Ek moet mooi kyk na my sirkulasie. Dis nie aldag alte goed nie. Dis dié dat Meisie so baie moet doen.	30

17.1 Waarom is Gertie en die Konstabel alleen in die kombuis? (1)

17.2 Verduidelik hoe die neweteks (reël 1) aansluit by Konstabel se manipulerende aard. (1)

17.3 Verwys na reël 7.

Wat, dink jy, wil Gertie bereik deur te verwys na trou en perdekoop? Het Gertie se koketterige laggie uiteindelik in haar guns getel of nie? Motiveer jou antwoord.

(2)

17.4 Miem se nuuskierigheid blyk uit reël 11.

Noem nog DRIE ander geleenthede in die drama waartydens hierdie karaktertrek van Miem na vore kom.

(3)

17.5 Watter handeling in die teks ondersteun Meisie se ontevredenheid met haar milieu?

(1)

17.6 Wat wil Miem bereik deur Meisie in reëls 21 tot 25 op te hemel EN watter persoonlike voordeel hoop sy om hieruit te trek? Haal 'n reël vroeër uit die gesprek aan waar hierdie plan van Miem begin vorm aanneem.

(3)

17.7 Hoe sluit Miem se woorde in reël 24 tot 25 by haar karakter aan EN dink jy Miem het die reg om Meisie so te behandel? Motiveer jou antwoord.

(2)

17.8 By watter tema van die drama sluit Meisie se onwilligheid in reël 26 aan?

(1)

EN

TEKS L

KONSTABEL:	Dit is juffrou Gertie.	
MIEM:	(<i>snork</i>) Dit is seker weer die vars lug en die oefening. Dit is regtig onverstandig van haar. Op so 'n aand. Ek is darem seker Wagter sal 'n ogie oor haar hou. Ek het net die kombes gebring. As u so 'n bietjie wil skuins lê op die bank. Nou ja, goeienag, Konstabel. En weer eens dankie.	5
KONSTABEL:	Goeienag, Mevrouw.	
KONSTABEL:	MIEM huil skielik en sak op 'n stoel by die tafel neer.	
KONSTABEL:	Wat makeer, Mevrouw?	
MIEM:	Dit is so lank laas ... lank laas ... dat 'n man vir my goeienag gesê het. (<i>Huil</i>) As ek hom net kon sien! Net een keer. Voor die dood ons skei. (<i>Kyk boontoe, sug sidderend</i>) Sewe jaar! Ek kan dit skaars glo. So gaan die tyd verby. (<i>Vee haar oë af</i>) Sien, dit is sy trots. Die familieplaas vir soveel geslagte. En toe kom die Depressie en hy verloor sy grond en elke vark, skaap en bees. Alles. Ons het net genoeg gehad om hierdie lappie grond te koop. Hierdie pondokkie. 'n Paar dae na ons ingetrek het, was hy skielik skoonveld. Ons het hoog en laag gesoek, maar eers dié aand wis ons (<i>kyk op, huilstem</i>) dat hy daar bó is. Hy het die solderdeur agter hom toegesluit en al het ons gesoebat en gesmeek ... hy het nog nooit weer sy verskyning gemaak nie. (<i>Sug diep en laat haar gesig in haar hande sak. Na 'n stilte lig sy haar kop en kyk na die KONSTABEL</i>)	10 15 20

- 17.9   Waarom is dit gepas dat Miem na vars lug en oefening in reël 2 verwys wanneer sy van Gertie praat EN op watter ingesteldheid teenoor Gertie dui die neweteks? (2)
- 17.10   Verwys na reël 2 en 3.
- 17.10.1   "Dit is seker weer die vars lug en die oefening."
- Waarom is hierdie woorde van Miem 'n voorbeeld van dramatiese ironie? (1)
- 17.10.2   Gertie vlug na buite nét voor Miem by die kombuis instap.
- Waarom beskou Miem hierdie optrede as "onverstandig"? (1)
- 17.11   Verwys na reëls 10 tot 22.
- 17.11.1   Dink jy 'n mens kan Miem bewonder vir haar lojaliteit teenoor Gabriël? Motiveer jou antwoord. (1)
- 17.11.2   Watter rol vervul Konstabel hier? (1)
- 17.12   Verwys na reëls 13 tot 18.
- 17.12.1   Hoe word die leser se aanvanklike siening oor Miem in hierdie gedeelte enersyds versterk EN andersyds verander? (2)
- 17.12.2   Verduidelik hoe Gabriël vanuit die solder beheer uitoefen. (1)
- 17.13   Verwys na reëls 1 tot 7 in TEKS K en reëls 10 tot 12 in TEKS L. Op watter manier sluit die twee vroue se woorde onderskeidelik by die titel van die drama aan? Motiveer jou antwoord. (2)

[25]

TOTAAL AFDELING C: 25
GROOTTOTAAL: 80